

**SECTION: MANAGEMENT AND PUBLIC
ADMINISTRATION**

**ПІДПРИЄМСТВО ТА БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЯ:
ОСНОВНІ ВІДМІННОСТІ**

Гагарінов Олексій

доктор філософії з економіки, викладач
Кафедра економіки підприємства та організації бізнесу
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, м. Харків
докторант
Одеський національний
технологічний університет, м. Одеса, Україна

Не кожне підприємство є бізнес-організацією, проте кожна бізнес-організація може бути підприємством. Нещодавно в Україні відмінили Господарський кодекс, з 28 серпня 2025 року він є нечинним [1]. Проте слід зазначити, що за його дії підприємства могли створюватись як для здійснення підприємництва так і для здійснення некомерційної господарської діяльності [2]. З цього слідувала чітка відмінність від сутності бізнес-організації, за змістом створення якої отримання прибутку є однією з її цільових умов функціонування та розвитку, як економічно-організаційної системи. В Законі України “Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об’єднань юридичних осіб”, метою якого є регулювання у перехідний період, зберігається сутність того, що підприємство може бути комерційним і некомерційним [3]. В той же час, у Цивільному кодексі України [4] прямо не зазначається те, що підприємство є суто комерційною організацією або, в тому числі, некомерційною. Своєю чергою Закон України “Про підприємства в Україні” визначає чітке розуміння того, що підприємство створюється для комерційної діяльності з метою отримання прибутку (доходу). Отже, однозначність трактування і відсутність колізій, може дати змогу підвищити ефективність управління підприємствами різних форм власності, в тому числі державних підприємств. Тому що, якщо виходити з того, що підприємство створюється для отримання прибутку, то в такому фокусі, збиткові підприємства, якщо вони не відносяться до сфери стратегічної безпеки, потребуватимуть іншого погляду на ситуацію та більш ефективних підходів до управління в цілому, а саме через призму бізнес-організації.

В монографії автора [5, с. 30-31] представлена принципова різниця між системно-досконалою бізнес-організацією та підприємством на основі системно-історичного підходу. Зокрема зроблена порівняльна характеристика за чотирнадцятьма пунктами, а саме: історичність розвитку, середовище

виникнення, мета створення, створення для здійснення, умова отримання прибутку, тип економіки, зовнішнє середовище, орієнтація у виробництві, драйвер руху, орієнтація на зацікавлених сторін, наявність у складі інших юридичних осіб, принципи створення, принципи організації функціонування та стратегічність управління.

Узагальнюючи розуміння можна говорити про те, що підприємство - є формально оформленим носієм діяльності, в той час як бізнес-організація - це фокусний підхід до організації діяльності, який поєднує людей, структуру, процеси, цінності, цілі, управлінські механізми.

В таблиці 1, автором сформована порівняльна характеристика підприємства та бізнес-організації за наступними критеріями: сутність/зміст, рівень аналізу, основний фокус/акцент, статус, відношення до людини, часовий горизонт, підхід до змін.

Таблиця 1 Порівняльна характеристика підприємства та бізнес-організації за базовими критеріями*

№ п/п	Критерій	Підприємство	Бізнес-організація
1	Сутність/Зміст	Господарська одиниця	Система
2	Рівень аналізу	Правовий, економічний	Системний, управлінський
3	Основний фокус/акцент	Діяльність та ресурси	Створення цінності, системне управління, розвиток (від операційної досконалості до ділової, від ділової до системної досконалості)
4	Статус	Юридично визначений	Може виходити за межі однієї юридичної особи
5	Відношення до людини	Фактор виробництва	Головний елемент системи, людський капітал
6	Часовий горизонт	Поточне функціонування, тактика	Довгострокова еволюція
7	Підхід до змін	Реактивний	Системний, стратегічний, трансформаційний

* - запропоновано автором.

В цілому, з позиції економічної ефективності та результативності, кожне підприємство повинно бути бізнес-організацією.

Список використаних джерел

1. Скасування Господарського кодексу: що варто знати. Режим доступу: <https://profpressa.com/blogs/skasuvannia-gospodarskogo-kodeksu-naslidki-dlia-robotodavtsiv>
2. Господарський кодекс України. Режим доступу: <https://profpressa.com/blogs/skasuvannia-gospodarskogo-kodeksu-naslidki-dlia-robotodavtsiv>
3. Закон України “Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об’єднань

юридичних осіб”. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text>

4. Цивільний кодекс України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

5. Гагарінов О. В. Стратегія трансформації підприємства у стан системно-досконалої бізнес-організації: монографія / О. В. Гагарінов. – Харків : ФОП Лібуркіна Л.М., 2023. – 412 с. Режим доступу: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/33003>

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК НАПРЯМ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Онацька Поліна

здобувач вищої освіти

Поліський національний університет, м. Житомир, Україна

Глобалізаційні процеси та стрімкий технологічний прогрес сформували нову парадигму функціонування економічних суб'єктів, де інформація та швидкість її опрацювання стають головними факторами виробництва. Для вітчизняних підприємств, які функціонують в умовах надзвичайної турбулентності, спричиненої як воєнними діями, так і необхідністю євроінтеграції, діджиталізація перетворилася з факультативного інструменту на фундаментальну основу стратегічної стійкості.

Традиційні методи стратегічного менеджменту, що базуються на ретроспективному аналізі та довгостроковому екстраполяційному плануванні, демонструють низьку ефективність у цифрову епоху. Виникає гостра потреба у формуванні гнучких (Agile) стратегій, які спираються на цифрову інфраструктуру, що дозволяє миттєво реагувати на виклики зовнішнього середовища.

Діджиталізація менеджменту стратегічного розвитку — це не просто впровадження програмного забезпечення, а перегляд усієї філософії управління. Вона передбачає створення «цифрового двійника» бізнес-процесів, що дозволяє моделювати різні сценарії розвитку підприємства без ризику втрати реальних ресурсів.

Науковці виділяють три стадії цифрового розвитку підприємства, кожна з яких має свій вплив на стратегію:

1. Digitization (Оцифрування). Технічний процес перетворення аналогової інформації в цифрову (наприклад, перехід від паперового архіву до хмарного сховища). Це створює базу для аналізу.

2. Digitalization (Цифровізація). Використання цифрових технологій для оптимізації конкретних бізнес-процесів (впровадження CRM для відділу